

Három pont

Traktátus és kommentár

1. A kukorica nem tud nem tökéletes kukorica lenni,
ahogy a ponty is, külső defektus nélkül, tökéletes ponty,
és féregnek azok a férgek is tökéletesek,
amelyek az Escorialban ötvenhárom napig haldokló
II. Fülöp fekélyeiből másztak elő.

Az ember embernek tökéletes.
A buta, csúnya, feledékeny, lassú,
gyenge, gyáva vagy aljas ember is az.
Sőt, a kitalált emberek, az óriások, a törpék,
a rajzfilmfigurák vagy a mitikus hősök is.

Lelkesedsz egy néhány millió éves
ékcsont tulajdonosának fejlett szellemi képességeiért,
azaz csodálsz egy majmot,
miközben lenézed a szomszédodat,
csak mert túl sok hülyeséget beszél.

Mert a különböző pithecosok majmok,
akármit is mondanak a biológusok,
akik az emberről csak annyit tudnak, mint a sertésről.

2. Az ember ember volta a rosszal függ össze,
nem pedig azzal, hogy egyszer csak
szembe tudta fordítani egymással két ujját.

A rossz, vagyis a rossz tudása
tehát jobban hozzátartozik az emberhez,
mint a rondaság a pulykához
vagy a bűz a görényhez.

Emberként a leggonoszabb ember is tökéletes.

A szakócánál sokkal fejlettebb a számszeríj,
aminél sokkal fejlettebb egy AK 47-es,
aminél sokkal fejlettebb egy drón.

A Szépfenekű Vénusznál viszont
alig fejlettebb Bacon Ince pápája.
(Mindenesetre sokkal rondább.)
A rossznak egyre nagyobb az arzenálja
miközben a szépségé alig fejlődik.

Nem igaz, hogy
„az embernél nincs semmi csodálatosabb”,
Szophoklész tudta:
az ember megdöbbenő. (A „deinosz” ezt jelenti,
nem azt, hogy csodálatra méltó.)

Az emberfaj sárkányfog-vetemény.

Sokan tudták ezt (például a Biblia, Vörösmarty),
mindenki tudja,
de mégis újra és újra el kell mondani,
mert olyan szépen mondták,

3. mintha attól már nem is lenne egészen igaz.

*

Ez megint mi?

*Úgy látszik, mintha nem volnál
elég művelt, tehetséges vagy türelmes.
Valamelyik vagy valamelyikek.*

*Ezt a rossz-dolgot már eléggé körüljárta Conan Doyle,
az első Sherlock Holmes-kötetben
(a többi már csak ennek aprópénzre váltása),
és Teilhard is.*

Ez nincs kész.

*Tovább kéne dolgozni rajta,
vagy hagyni, hogy egyszer eszedbe jusson belőle
annyi, amennyinek értelme van.*

*Mint amikor tereptanulmány céljából
 kaszinóba mentünk, és elvesztettél egy csomó pénzt
 [persze, túl könnyű volt a golyó,
 kiszámíthatatlanul pattogott,
 nem úgy, mint a másik helyen,
 ahol az egyik üres asztalnál
 azt mondta az asztalfőnök a krupiének:
 „Guríts egy hármast!” –*

és ha a hármas nem is, a zéróspól bejött]
meg egy taxicsekket
[igaz; igaz; nincs összefüggés],
és az egészből végül ez a szókapcsolat maradt:
„karórátlan csuklójú krupiéék zenészujjai”
[meg, ugyebár, ez itt].

Ez nem vers, hanem olyan, mint amikor
a kosaras az ujján pörgeti a labdát.
A rájátszás nagydöntőjének eredményét megfordító,
még a dudaszó előtt eldobott hárompontos,
az a vers.

Mert ilyet én is tudok:

*

Hónod alatt a motívumszerűségig obligát
huszonnégyes csomag vécépapírral,
hazafelé a Tescóból,
le akartál ülni a sínek közelében,
valamelyik piros padra
(a hely mindentől messze van,
gyalogos alig jár arra,
senki nem zavar senkit),
de egy ideje hajléktalanok vették birtokba,
úgyhogy arra gondoltál,
majd azon a háromszögletűen kiszigetesedő
füves, fás részen ülsz,
amit az utak metszenek ki a házak között,
de ott meg már rég leszédtek a padok vízszintes deszkáit:
biztos a szemközti családi házak lakói,
hogy ne bámulják őket a hajléktalanok,
ahogy december huszonnegyedikén délben
a Tescóban, az akvárium felé fordított
két bevásárlókocsiban egymás mellett ülő
kisfiú és kislány a maradék három,
fehér lepedékes hátú, hályogos szemű tükkörpontyot.

*

[...]